

יוני 2007
גליון 2

ידיעון מס

בגיליון זה

- 1..... תכנוני מס החייבים בדיווח – חלק ב'
- 3..... פסיקה – ניכוי הוצאות מימון בגין דיבידנדים – גיזרה והיקפה של ההלכה
- 4..... שיעור מע"מ אפס בגין שירותים לתושב חוץ לגבי ניירות ערך

תכנוני מס החייבים בדיווח – חלק ב'

בגיליון הקודם עמדנו על הרקע לחובת הדיווח על תכנוני המס ברי הדיווח וסקרנו חלק מתכנוני המס החייבים דיווח. במאמר זה נשלים את רשימת תכנוני המס החייבים בדיווח.

טרם נעמוד על תכנוני המס נזכיר, כי אי עמידה בחובת הדיווח הינה עבירה פלילית. כן נזכיר, כי אם פקיד השומה יקבע בשומה, כי פעולה שעשה הנישום הינה עסקה מלאכותית, והשומה תהפוך לשומה סופית, יוטל על הנישום קנס גרעון בשיעור 30% מהמס הנחשד.

במסגרת ההוראה הנדונה, ביקשה רשות המסים לבחון מצבים בהם בעל מניות יחיד החייב לחברה בשליטתו פורע את יתרת החובה ברבעון האחרון ומושך חזרה 25% או יותר מהכסף שהחזיר, ברבעון הראשון של השנה העוקבת.

2. רכישת אמצעי שליטה בחברה, אם בתקופה של 12 חודשים לרוכש או קרוב של הרוכש הומחתה זכותו של נושא בחברה, כאשר ההתחייבות לאותו נושא שולמה בחלקה ונוצר חוב בחברה לרוכש, העולה על הסכום ששולם לנושא.

הסבר: לעיתים נרכשו מניות בחברה אשר היתה חייבת כספים לנושים שונים, כאשר הרוכש שילם חלק מהחוב וכל החוב נרשם כיתרת זכות של הרוכש. במקרה כאמור, היה עשוי הרוכש לטעון, כי פרעון יתרות הזכות אינו מהווה ארוע מס, בדומה לפרעון הלוואה אצל המלווה. ואולם, הואיל והרוכש שילם רק חלק מסכום החוב, הרי שהיתרה העולה על הסכום ששילם היא הכנסה אשר לכאורה חייבת במס.

3. רכישת 50% לפחות מאמצעי השליטה בחברה במהלך תקופה של עד 24 חודשים, כשלחברה קיים הפסד של 3,000,000 ₪ לפחות הניתן לקיזוז לפי הוראות הפקודה.

הסבר: על פי הפקודה, נישום ראשי לקיזוז הפסדים עסקיים שוטפים כנגד הכנסה מכל מקור הכנסה. הפסדים עסקיים מועברים ניתנים לקיזוז כנגד הכנסה מעסק/ משלח יד או רווח הון בעסק. כחלק מתכנון מס או שלא, נישום אשר רכש חברה בעלת הפסדים צבורים היה יכול להכניס אליה פעילות מרוויחה ולקזוז את ההפסדים הצבורים כנגד רווחים שהופקו בחברה, ובאופן כזה להימנע מתשלום מס. תכנון מס כאמור נדון לאחרונה בבית המשפט העליון (פרשת רובינשטיין). באותה פרשה רכש קבלן חברה בעלת הפסדים עסקיים לצרכי מס אשר עסקה טרם רכישתה במכירת דגי נוי. בית המשפט העליון קבע, כי בניסיון אותו עניין, תכנון המס הוא מלאכותי באשר לא היה כל טעם מסחרי או אחר ברכישת החברה, למעט הפחתת נטל המס. ואולם, בית המשפט גם קבע, כי ייתכנו נסיבות בהן רכישת חברה מפסידה לא תהיה עסקה מלאכותית, וזאת כאשר יש לנישום טעם מסחרי של ממש (למשל, אם הנישום רוכש שלד בורסאי או רוכש חברה מתחרה, חברה בעלת מוניטין בפעילות דומה וכו'). כך או כך, במסגרת תכנוני המס טעוני הדיווח ביקשה רשות המסים לבחון רכישות של חברות

למרות האמור יש גם לחזור ולציין, כי אין ברשימת תכנוני המס כדי לקבוע בהכרח, כי פעולה שביצע הנישום הינה פעולה אסורה או עסקה מלאכותית. ככלל, על פי ההלכה, עסקה מלאכותית הינה עסקה שאין לה כל מטרה עסקית מסחרית או אחרת למעט הפחתת המס. עוד יש לציין, כי לא כל תכנון מס הוא מלאכותי, אף אם אין לו מטרה מסחרית מוגדרת. בחירה של נישום בין חלופות העומדות לו לפי החוק הינה בחירה לגיטימית ותכנון מס מותר (ר' למשל פרשת סיון יצחק שם נקבע, כי בחירת סדר הפעולות בפירוק לפי החלופות בחוק הינה תכנון מס לגיטימי). על זכות הנישום לתכנון מס עמדו בתי המשפט לרוב, ור' למשל לעניין זה בית המשפט העליון בפרשת חזון דוד: **"עצם העובדה כי צדדים בחרו במבנה משפטי דל מסים אינה מצביעה כי המבנה "מלאכותי" או "בדוי". זכותם – ואף חובתם – של מומחים בענייני מסים לתכנן עסקאות משפטיות כך שלא תהיינה עתירות מס ... אדם ראשי לנצל לטובתו כל הוראה שבדין, הפוטרת ממס או מקילה בו, שהרי לשם כך היא נוצרה; והוא, כמובן, כל עוד אינו מנסה לעוות במעשיו את כוונת המחוקק או לעשות מעשה כלשהו שלא כדין כדי להיכנס לתחומי פטור או הקלה, שלא נועדו לו."**

בהמשך לגיליון הקודם, נעמוד להלן בתמצית על הפעולות הנוספות הטעונות דיווח.

1. פירעון יתרת חובה של יחיד, בעל מניות מהותי בחברה, בסכום של 1,000,000 ₪ לפחות ברבעון האחרון של שנת המס, כאשר ברבעון העוקב גדלה יתרת החובה שלו ב-25% לפחות מסכום החוב שנפרע על ידיו.

"בעל מניות מהותי" הנו, ככלל, מי שמחזיק במישרין ובעקיפין, לבדו או ביחד עם אחר, 25% מאמצעי השליטה בחברה.

הסבר: ככלל, בתי המשפט קבעו, כי יתרת חוב שחייב בעל מניות לחברה בשליטתו ואשר אינה מוחזרת במשך תקופה ארוכה מהווה הכנסה בידו. על מנת להתגבר על הוראה זו, היו מקרים בהם בעלי מניות היו פורעים את יתרות החובה שלהם לקראת תום השנה ומיד לאחריה מושכים מהחברה את הכסף שהחזירו בחזרה. הואיל ורשות המסים בוחנת את מאזני תום השנה והואיל במאזן תום השנה לא הופיעה יתרת החובה נמנעה מרשות המסים היכולת לבחון את יתרת החובה, והאם הפכה להכנסה בידו של בעל השליטה.

אין ברשימת תכנוני המס כדי לקבוע בהכרח, כי פעולה שביצע הנישום הינה פעולה אסורה או עסקה מלאכותית.

הסבר: ככלל, בעסקת קומבינציה מחויב הקבלן במס רכישה על חלק הקרקע שרכש מאת בעל הקרקע ובעל הקרקע מחויב במס שבח ומס מכירה (אם יום הרכישה לפני 7.11.01) על חלק הקרקע שמכר לקבלן. לעומת זאת, בעסקת הזמנת שירותי בנייה בלבד או שירותי מימון בלבד, בעל הקרקע נשאר בעליה של הקרקע וממילא עסקה כזו אינה חייבת במס רכישה, מס שבח ומס מכירה. מכאן, ברור האינטרס שיש לצדדים לנסות להגדיר ולהתוות באופן משפטי עסקאות קומבינציה כעסקאות מימון או עסקאות להזמנת שירותי בנייה בלבד. במסגרת קביעת פעולה זו כפעולה חייבת בדיווח, מבקשת רשות המסים לבחון עסקאות מתן שירותי בניה או מימון כאשר התמורה להם מחושבת לפי התמורה ממכירת הזכות במקרקעין.

8. התקשרות עם בעל זכות במקרקעין למכירת זכות במקרקעין לקבוצת רוכשים המתארגנת כקבוצה לרכישת הזכות ולבניה על המקרקעין באמצעות גורם מארגן.

הסבר: קביעת פעולה זו כתכנון מס החייב בדיווח נועדה לטפל בתכנוני מס המבוססים על קבוצות רכישה. על מנת להימנע מתשלום מס רכישה על ידי היזם/ הקבלן על הקרקע ותשלום נוסף של מס רכישה על הדירה הגמורה, התארגנו קבוצות רכישה של אנשים פרטיים אשר רכשו במישרין את המקרקעין והתקשרו בעסקאות עם היזם/ הקבלן לבניה על המקרקעין. בהוראה זו ביקשה רשות המסים לבחון האם מדובר בקבוצת רכישה אמיתית או שמא מדובר ב"חבילה תפורה": כלומר, היזם/ הקבלן מקים פרויקט נדל"ן רגיל אך עושה זאת במסווה של קבוצת רכישה, כאשר הרוכשים משלמים על המוצר המוגמר ממש כפי שהיו משלמים אילו היו קונים דירה.

מע"מ

על פי חוזר שהוציאה רשות המסים ביום 28.5.07, הדיווח על תכנוני מס בענייני מע"מ מתייחס לפעולות שבוצעו החל מה- 1.1.07 ואילך. המועד הראשון לדיווח על פעולות כאמור, נקבע לדו"ח התקופתי שיוגש עד ליום 15.7.07.

9. פיצול עסקאות במקרקעין בין מכירת הזכות במקרקעין למתן שירותי בניה לקבוצת רוכשים באמצעות גורם מארגן.

הסבר: כאשר אדם רוכש דירת מגורים מקבלן, חלה על הקבלן חבות במע"מ על מלוא מחיר העסקה, הכולל את מחיר הקרקע, שווי שירותי הבניה והרווח היזמי. לעומת

מפסידות כאמור. התנאי לדיווח על תכנון מס שזוה על פי התקנות מתייחס רק למצב בו בחברה הנרכשת קיים הפסד הניתן לקיזוז בסך של 3 מליון ש"ח לפחות. יש לשים לב, כי לעניין הוראה זו ייחשב לרוכש אחד גם קרוב של הרוכש, מי שיש לו שיתוף פעולה עימו באופן קבע על פי הסכם וחבר בני אדם קשור.

4. רכישה או החזקה, במישרין או בעקיפין, על ידי תושב ישראל של 25% לפחות מאמצעי השליטה בחבר בני אדם זר תושב מדינה שאינה מדינת אמנה, וששיעור המס החל במדינה זו נמוך מ-20%. כן, נדרש דיווח על קבלת תקבולים, בשווי כולל של 1,000,000 ₪ או יותר, בידי בעל מניות מהותי מאת חבר בני האדם כאמור.

הסבר: יש לשים לב, כי במסגרת הדיווח על פי התקנות נדרש תושב ישראל לדווח על כל רכישה ואף על החזקה מעל 25% מאמצעי השליטה של חבר בני אדם תושב חוץ במדינה שאינה קשורה באמנה למניעת כפל מס עם ישראל וששיעור המס החל בה נמוך מ-20% (כגון חברה בקפריסין, מלטה וחברות OFF-SHORE למיניהן). כן יש לדווח בנוסף על קבלת כל סוגי התקבולים (דיבידנדים, ריבית, ניהול וכו') בשווי כולל של 1,000,000 ₪ או יותר. יש לשים לב, כי לעניין הוראה זו ייחשב לרוכש אחד או מחזיק אחד גם קרוב של הרוכש, מי שיש לו שיתוף פעולה עימו באופן קבע על פי הסכם וחבר בני אדם קשור.

5. רכישה או החזקה, במישרין או בעקיפין, בשיעור של 25% לפחות מאמצעי השליטה בחבר בני אדם זר תושב מדינת אמנה, כאשר מעל 50% משווי נכסיו של אותו חבר בני אדם הם נכסים בישראל, או זכות, במישרין או בעקיפין, לנכס בישראל או שמרבית הכנסותיו נובעות משימוש בנכסי החבר בישראל. כן, נדרש דיווח על קבלת תקבולים, בשווי כולל של 1,000,000 ₪ או יותר בשנת מס, בידי בעל מניות מהותי מאת חבר בני האדם הזר כאמור.

הסבר: בנוסף לדיווח על רכישה והחזקה של 25% בחברות במדינות זרות שאין להן אמנה עם ישראל נדרש דיווח נוסף בגין רכישה והחזקה של 25% בחברות במדינות זרות שיש להן אמנה עם ישראל ובלבד שעיקר נכסיו או הכנסותיו הינם ארץ נובעים מנכסים בישראל. ושוב, יש לשים לב כי לעניין הוראה זו ייחשב לרוכש אחד או מחזיק אחד גם קרוב של הרוכש, מי שיש לו שיתוף פעולה עימו באופן קבע על פי הסכם וחבר בני אדם קשור.

6. העברת תשלומים, מחברה משפחתית לנישום, שנדרשו על ידי החברה המשפחתית כהוצאה בשנת המס ויצרו לנישום המייצג הפסד בסכום של 500,000 ₪ לפחות.

הסבר: "חברה משפחתית" הינה חברה שכל חבריה הינם בני משפחה אחת שהינה חברה "שקופה" לצרכי מס, קרי: רווחיה והפסדיה של החברה לא חייבים במס ברמת החברה, אלא מיוחסים לנישום המייצג שהוא בעל הזכות לחלק הגדול ביותר ברווחיה, והוא חייב עליהם במס. בעבר נודע תכנון מס שהביא לחסכון המס בגין משיכת רווחים כדיבידנד החייב כרגיל במס בשיעור 25%. על פי התכנון כאמור הפך הנישום חברה בבעלותו (או חברת אחזקות חדשה) מחברה רגילה לחברה משפחתית, ומשך את הרווחים בחברה כמשכורות או כדמי ניהול או כהכנסות אחרות. אותן משכורות או דמי הניהול שקיבל הנישום המייצג היו אמנם הכנסה חייבת במס בידו, אך במקביל היו הוצאה בחברה המשפחתית ויצרו הפסד ברמת החברה המשפחתית. הואיל והפסדיה של החברה המשפחתית יוחסו לנישום המייצג, הרי שאותו נישום קיזז כנגד הכנסותיו כאמור את הפסדיה של החברה ולא שילם מס על משיכות הרווחים. ההוראה כאמור מחייבת נישום לדווח על פעולה כאמור, ובתנאי שנוצר הפסד בסך 500,000 ₪.

מקרקעין

7. התקשרות עם בעל זכות במקרקעין למתן שירותי בניה או מימון לבניה על המקרקעין, שהתמורה להם, כולה או חלקה, מחושבת לפי התמורה ממכירת הזכות במקרקעין.

גדרה של ההלכה

ככלל, הלכה של בית המשפט העליון הינה תקדים מחייב ויש להתייחס אליה כמו אל חוק. ברם, אין לדעתנו בשום מקרה להסיק ולנהוג כאילו נישום אינו רשאי לנכות הוצאות מימון בכל מקרה בו החברה נטלה הלוואות וחילקה דיבידנדים.

בית המשפט העליון קבע את ההלכה שקבע בנסיבות נתונות בהן היה קשר ישיר ברור ומובהק בין נטילת הלוואות לבין חלוקת הדיבידנד, ואין להסיק מההלכה שקבע בית המשפט העליון כי אין לנכות הוצאות מימון כאשר לא קיים קשר ישיר כאמור.

אדרבא, בית המשפט העליון אף הותיר מקום לחריגים, קרי: אפשרות לנכות הוצאות מימון אף כאשר קיים קשר ישיר בין המימון לבין חלוקת הדיבידנדים. בעניין חריגים אלה קבע בית המשפט: "לטעמי, חריגים אלה צריכים להיקבע ולהתפתח ממקרה למקרה ככל שישנם שיקולים שיצדיקו סטייה מהכלל. כך למשל, יתכן ובמקרים בהם ישנה שקילות כלכלית בין מימון הוצאות פרטיות על ידי הון עצמי או על ידי הון זר כך שנוצר קשר עקיף בין כספי המימון לייצור ההכנסה, אך מאידך עלות הבחירה של הנישום במימון באמצעות הון עצמי דווקא היא

זאת, כאשר המקרקעין נמכרים במישרין על ידי אדם פרטי לאדם פרטי אחר, בנסיבות בהן לא ניתן לייחס למוכר פעילות המגיעה כדי עסק, אזי מכירת המקרקעין אינה חייבת במע"מ. כתוצאה מכך, פיצול העסקה של מכירת דירת המגורים בין מרכיב הקרקע לבין מרכיב שירותי הבניה יביא למניעת תשלום המע"מ על מרכיב הקרקע. על מנת לבחון האם פיצול העסקאות כאמור הנו פיצול מלאכותי כאמור נדרש בעל המקרקעין או הגורם המארגן לדווח על פעולה.

10. החזקה של מלכ"ר או מוסד כספי ב- 75% באחד או יותר מאמצעי השליטה בעוסק.

הסבר: מלכ"ר או מוסד כספי פטור אמנם ממס עסקאות, אך אינו רשאי לקזז תשלומות. רשות המיסים רוצה לבחון תכנון מס בו גוף מלכ"רי או מוסד כספי שולט בחברה עסקית ומקזז את מס התשלומות אשר המלכ"ר או המוסד הכספי היו מנועים מלקזז. כשליטה ייחשב גם שיעור נמוך יותר, אם יתרת השליטה אף היא בידי מלכ"ר או מוסד כספי.

פסיקה - ניכוי הוצאות מימון בגין דיבידנדים - גדרה והיקפה של ההלכה

אין לדעתנו בשום מקרה להסיק ולנהוג כאילו נישום אינו רשאי לנכות הוצאות מימון בכל מקרה בו החברה נטלה הלוואות וחילקה דיבידנדים.

בשלהי שנת 2006 ניתן בבית המשפט העליון פסק הדין בעניין פזגו (ע"א 9391/01 פזגו חברה לשיווק בע"מ נ' פקיד שומה למפעלים גדולים). בלב המחלוקות בין הצדדים עמדה השאלה האם רשאיות חברות הגז לנכות באופן שוטף הוצאות מימון בגין הפרשי השער על פיקדונות שהן מקבלות מלקוחותיהן. ואולם, פסק הדין הנדון זכה להד ציבורי ניכר בעיקר בשל שאלה נוספת שבית המשפט נדרש לענות בה באותו עניין. בית המשפט נדרש לשאלה האם רשאית חברת פזגו לנכות הוצאות מימון שיעודן היה חלוקת דיבידנד. שאלה זו ותחולת ההלכה בעניין זה הן נשוא רשימה זו.

רקע

בפרשה הנדונה, כחלק ממהלך מקדים למיזוג בין חברת פזגו לחברת פטרולגו, נטלו החברות המתמזגות הלוואות שונות אשר בו ביום שניטלו הן חולקו לבעלי המניות כדיבידנדים. לאחר המיזוג נטלה על עצמה החברה הממוזגת את התחייבויותיהן של החברות המתמזגות בגין ההלוואות וביקשה לנכות בגינן את הוצאות המימון ששילמה על קרן ההלוואות. פקיד השומה סירב להתיר את הניכוי, ועל כך הגיש הערעור.

בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ע' אופיר) קבע כי פזגו רשאית לנכות את הוצאות המימון כאמור בהתבסס על הגישה לפיה אין הבדל בין מצב בו מחלקת חברה דיבידנדים מתוך רווחיה ונטלת במקביל הלוואה לרכישת ציוד ומלאי (שאז בוודאי מותרות הוצאות המימון), לבין מצב בו היא רוכשת ציוד ומלאי מכספי רווחיה ובמקביל נוטלת הלוואה לצורך חלוקת דיבידנדים. בית המשפט המחוזי אימץ גישה כלכלית-מהותית לפיה אין לכסף ריח והפקודה אדישה, וצריכה להיות אדישה, לסדר הכרונולוגי של המימון בו בוחר הנישום לכלכל את צעדיו.

בית המשפט העליון (כב' השופטת ע' ארבל) הפך את פסיקת בית המשפט המחוזי וקבע, כי ככלל, לחברה לא יותרו בניכוי הוצאות מימון אשר מקורן בהלוואות שלקחה החברה, אם אין קשר ישיר בין ההלוואות ליצירת הכנסה ואותן הלוואות שימשו למעשה לחלוקת דיבידנדים. אליבא דבית המשפט העליון, ככלל, נישום רשאי לנכות הוצאות מימון כאשר יש קשר ישיר ליצירת ההכנסה, וחלוקת דיבידנד אינה חלק ממנגנון יצירת ההכנסה. על כן, הוצאות מימון לצורך חלוקת דיבידנד אינו מהווה הוצאה ביצירת הכנסה המותרת בניכוי לצרכי מס.

גבוהה, יהיה מקום להכיר במהות הכלכלית של העסקה ולהתיר בניכוי את הוצאות המימון על הלוואה שנלקחה עבור מימון ההוצאות הפרטיות."

על רקע האמור אנו סבורים, כי יש לבחון כל מקרה לגופו. כך, למשל, אם הדיבידנדים חולקו שלא בסמוך לנטילת הלוואה או שלא בסכומים זהים או שבמועד חלוקת הדיבידנד היו קיימים גם עודפי מזומנים או השקעות נזילות אחרות אשר יועדו להשקעה בייצור ההכנסות או שקיימות נסיבות מיוחדות אחרות, אפשר ויהיה מקום לנכות את הוצאות המימון.

מעבר לכל אלה יש לציין כי נכון למועד כתיבת רשימה זו עומדת בקשת פזגו לדיון נוסף בעניין, וכי ייתכן והנושא ייבחן שוב על ידי בית המשפט העליון. כן יש לציין, כי בית המשפט העליון אינו כבול בתקדימיו (אף ששינוי הלכה שקבע בית המשפט העליון נעשה במקרים חריגים) וכי ייתכן גם ונושא זה יעלה שוב, בנסיבות כאלה או אחרות, בבית המשפט העליון.

על עוסקים ששילמו מע"מ בגין שירותים לתושב חוץ לגבי ניירות ערך לשקול תיקון הדוחות להחזר המע"מ.

שיעור מע"מ אפס בגין שירותים לתושב חוץ לגבי ניירות ערך

בהתאם לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו – 1976 (להלן – "חוק מע"מ"), ככלל, שירותים הניתנים על ידי עוסק בישראל לתושב חוץ חייבים במע"מ בשיעור אפס, אלא אם מדובר בשירותים "לגבי נכס המצוי בישראל". ברשימה זו נעמוד על כך ששירותים הניתנים לתושב חוץ הקשורים לניירות ערך, אף ניירות ערך המצויים בישראל, חייבים אף הם במע"מ בשיעור אפס.

ערך ימשיך לחוב במע"מ מלא בשל תחולת תקנה 12א(ד) שהוספה בעקבות פרשת קסוטו. שהרי, כך סברו, ממילא כל שירות שניתן לגבי זכויות בתאגיד תושב ישראל הינו שירות "לגבי עשיית הסכם שתושב ישראל צד לו" ולכן ממילא לא תחול בגין השירות האמור ההקלה של מע"מ בשיעור אפס. ברם, כנגד התקנה החדשה הוגשה עתירה לבג"צ, ובדצמבר 2002 קבע בג"צ, כי תקנה 12א(ד) בטלה מעיקרא.

לפי ס' 30א(5) לחוק מע"מ שירות לתושב חוץ חייב במע"מ בשיעור אפס, אלא אם הוא שירות ששר האוצר קבע, כי לא יחול בגינו מע"מ בשיעור אפס. שר האוצר קבע בתקנות, כי שירות "שניתן לגבי נכס המצוי בישראל" לא יהנה ממע"מ בשיעור אפס (תקנה 12א(א)). עם זאת, בחוק מע"מ ממועטות זכויות בתאגיד וניירות ערך מגדר "נכס" שמכירתו חייבת במע"מ. הואיל וניירות ערך אינן "נכס" לפי חוק מע"מ, הרי שלכאורה שירות שניתן לתושב חוץ לגבי זכויות בתאגיד וניירות ערך אינו "שירות שניתן לגבי נכס המצוי בישראל", ולפיכך היה חייב במע"מ בשיעור אפס.

הואיל וכיום "נכס" על פי תקנה 12א(א) לתקנות אינו כולל זכויות בתאגיד וניירות ערך והואיל ותקנה 12א(ד) בוטלה מלמפרע, יוצא כי שירות שניתן לתושב חוץ לגבי זכויות בתאגיד, ניירות ערך ומסמכים סחירים והזכויות בהם, חייב במע"מ בשיעור אפס, החל מיום תיקון התקנות במאי 2000. למיטב ידיעתנו, זו גם הגישה של רשויות מע"מ, שיסודה במטרה החשובה לעודד השקעות ופעילות תושבי חוץ בישראל.

בעקבות הטענה האמורה, האוצר תיקן את תקנות מע"מ בשנת 1997. במסגרת התיקון נקבע, כי "זכות בתאגיד, ניירות ערך ומסמכים סחירים והזכויות בהם" ייחשבו כ"נכס" לצורך תקנה 12א(א). משמע, לפי התיקון הני"ל, שירות שניתן לתושב חוץ לגבי זכויות בתאגיד וניירות ערך ייחשב כשירות שניתן לגבי נכס המצוי בישראל, ולא יהנה ממע"מ בשיעור אפס.

הנלקט מהאמור לעיל הינו, כי שירות שניתן לגבי זכויות בתאגיד וניירות ערך, כגון שירות משפטי/ פיננסי/ חשבונאי/ ברוקריס וכו' שניתן לגבי רכישת או מכירת או בדיקת השקעה (Due Diligence) של מניות או אופציות או ניירות ערך אחרים, החל ממאי 2000 ולכאורה עד היום, חייב לכאורה במע"מ בשיעור אפס.

ואולם, במאי 2000 (5.5.2000) תוקנה תקנה 12 והושמטה הסיפא, לפיה הגדרת "נכס" כוללת "זכות בתאגיד, ניירות ערך ומסמכים סחירים והזכויות בהם". דהיינו, החל ממאי 2000 חזרו התקנות למתכונתן הקודמת לפיה יחול מע"מ בשיעור אפס בגין שירות שניתן לתושב חוץ לגבי ניירות ערך.

לאור האמור, ראוי כי עוסקים ששילמו מע"מ בגין שירותים לתושב חוץ לגבי ניירות ערך ישקלו תיקון הדוחות להחזר המע"מ. לגבי שירותים עתידיים אנו ממליצים לבחון זכאות למע"מ בשיעור אפס בהתאם לכלול הנסיבות הרלוונטיות, לרבות כמובן בחינת הגדרת "תושב חוץ" והסייגים והמגבלות האחרים המנויים בסעיף 30א(5) לחוק מע"מ והתקנות.

בינתיים, בחודש מרץ 2000, בעקבות פרשת קסוטו, תוקנו תקנות מע"מ והוסף סייג נוסף לתקנות (תקנה 12א(ד)) לפיו לא יחול מע"מ בשיעור אפס ביחס לשירות שניתן "לגבי עשיית הסכם שתושב ישראל צד לו". למרות השמטת הסיפא לתקנה 12א(א) סברו בעבר, כי שירות הניתן לתושב חוץ לגבי ניירות

נשמח לעמוד לרשותכם לכל שאלה והבהרה

צוות מסים שבלת:

מירי ביקל, עו"ד (חשב') – M.Bickel@shibolet.com ; בני קליפי, עו"ד (חשב') – B.Kalifi@shibolet.com
 יוסי קורן, עו"ד ורו"ח – Y.Koren@shibolet.com ; שלום בלס, עו"ד ורו"ח – S.Balas@shibolet.com
 אודי קליפי, עו"ד (חשב') – U.Kalifi@shibolet.com

האמור בגיליון זה מיועד למתן מידע כללי בלבד ואין בו מתן חוות דעת או יעוץ מקצועי, הטעונים בחינה מלאה ומפורטת של החוק ונסיבות הענין.

רחוב ברקוביץ 4, מגדל המוזיאון, תל-אביב 64238
 טל': 7778333 – 03 ; פקס: 7778444 – 03

www.shibolet.com